

Gravstenssikkerhed

Hvad er monumenter?

Monumenter på Aarhus Kirkegårde er i denne sammenhæng foruden gravsten andre former for mindesmærker, f.eks. kors, søjler og skulpturer samt indhegning i form af gitter eller lign.

Hvad du skal vide om gravsten og sikkerhed på Aarhus kirkegårde.

Vi har på Aarhus Kirkegårde et ansvar for, at vores brugere og medarbejdere på kirkegårdene kan færdes og udføre deres arbejdsopgaver uden risiko for en mulig arbejdsskade/ulykke.

Dette betyder også, at kirkegårdens personale ikke må udføre pasning og pleje på gravsteder med usikre monumenter.

Hvis et monument på et gravsted er usikkert, er det gravstedsejers ansvar at sikre monumentet.

Du er som gravstedsejer ansvarlig for, at stenene på gravstedet ikke er til fare for besøgende eller ansatte på kirkegården. Som gravstedsejer er du lejer af jorden, men er ejer af alt, der er over jorden. Hvis der ikke er lavet specifikke aftaler, er det gravstedsejer, der er ansvarlig for monumentets sikkerhed.

Hvis et monument forvolder person- eller tingskade ved, at hele eller dele af monumentet vælter, falder af eller lign., er det gravstedsejer, der bærer det fulde økonomiske og juridiske ansvar.

Hvordan sikres monumenter?

Aarhus Kirkegårde anbefaler ikke specifikke metoder til sikring af monumenter, men det understreges, at monumenter efterfølgende skal leve op til kriterierne for monumentsikkerhed (se Kontrol i praksis).

Kontrol og sikring af private monumenter.

Aarhus Kirkegårde foretager ikke systematisk kontrol af sikkerhed for privatejede monumenter på kirkegården.

Kontrol foretages ad hoc på privatejede monumenter, hvis der er **umiddelbar indikation** på, at monumentet udgør en sikkerhedsrisiko for medarbejdere på kirkegården, gravstedsejer eller andre, der kan tænkes at færdes i **umiddelbar nærhed** af monumentet. '**Umiddelbar indikation**' er i denne forbindelse defineret som synlig hældning, eller at monumentet ved berøring/fysisk kontakt konstateres løst. '**Umiddelbar nærhed**' er i denne forbindelse defineret som værende inden for den afstand af monumentet, hvor det vil falde, hvis det vælter.

Konstateres monumentet at være usikkert fremsendes brev om dette til gravstedsejer, hvorefter denne har en frist på 3 måneder til at sikre monumentet, regnet fra afsendelsesdato på fremsendte brev.

Hvis gravstedsejer ikke får sikret monumentet inden for denne frist, sørger kirkegården for, at monumentet lægges pænt ned med indskriften opad, hvilket sker på gravstedsejers regning.

Er der en særlig risiko forbundet med monumentet – f.eks. at det kan vælte ud på et åbent areal eller på anden måde udgøre en akut fare – skal der umiddelbart etableres en afspærring – f.eks. med ”bolsjebånd”, og monumentet skal herefter lægges ned så hurtigt som muligt uden hensyntagen til de frister, der i øvrigt gælder for henvendelser til gravstedsejer og dennes mulighed for selv at sikre monumentet. Monumentet lægges i dette tilfælde ned med indskriften opad på Kirkegårdens regning, og gravstedsejer vil efterfølgende modtage besked om det udførte arbejde.

Kontrol og sikring af Aarhus Kirkegårdes egne monumenter.

Aarhus Kirkegårde vil fremadrettet foretage kontrol af sikkerhed på alle kirkegårdenes egne monumenter mindst hvert 5. år.

Aarhus Kirkegårde foretager derudover ad hoc kontrol af egne monumenter, hvis der er indikation på, at et monument udgør en sikkerhedsrisiko for medarbejdere på kirkegården eller andre, der kan tænkes at færdes i umiddelbar nærhed af monumentet.

Hvis et af kirkegårdens egne monumenter er usikkert, lægges det pænt ned på graven med indskriften opad og med skyldig hensyntagen til monumentets bevaringsværdier. Herefter tages der stilling til, om monumentet skal genrejses.

Kontrol og sikring af fritstående monumenter.

Aarhus Kirkegårde vil fremadrettet foretage kontrol af sikkerhed på alle kirkegårdenes fritstående monumenter mindst hvert 5. år, uanset om de tilhører kirkegården eller er privatejede.

Konstateres et fritstående monument eller et monument, der ikke står på et tydeligt markeret gravsted, usikkert, kan sikringen igangsættes umiddelbart, uanset om monumentet er privatejet.

'Fritstående monumenter' er i denne forbindelse defineret som monumenter, der står på kirkegårdenes åbne arealer, dvs. at monumentet IKKE står på et tydeligt markeret gravsted, eller som, hvis det vælter, kan vælte ud på et åbent areal og forårsage en alvorlig ulykke.

Økonomi.

Omkostninger til sikring af monumenter påhviler alene gravstedsejer, uanset om det er kirkegården, indehaveren selv, stenhugger eller andre, der sikrer monumentet, og uanset om sikringen sker ved permanent at lægge monumentet ned, sikre fundering og øvrig konstruktion eller andet. Undtagen er dog hvor monumentet vurderes at udgøre en særlig risiko, hvor Kirkegården umiddelbart og uden forvarsel lægger monumentet ned.

Gravstedsejer kan for egen regning lade f.eks. stenhugger eller lign. kontrollere et monuments sikkerhed, hvis de ønsker det. Dette fjerner ikke kirkegårdens ret til når som helst at kontrollere monumentsikkerheden.

Kontrol i praksis.

Monumenter over 60 cm skal kunne tåle en belastning i form af et træk/skub øverst på monumentet (dog max 170 cm over terræn) på 35 kg uden at vælte. Belastningen påføres jævnt og ikke i ryk. Kan monumentet ikke tåle en belastning på 35 kg, er det usikkert.

Monumenter på under 60 cm kontrolleres som udgangspunkt ikke, med mindre der er faktorer, som indikerer, at monumentet kan udgøre en markant risiko for personskade.

For monumenter, der er højere end 1,5-2 meter, er det svært at give standardiserede retningslinjer for kontrol, da disse monumenters konstruktion varierer meget. De kan være funderet forskelligt, have meget forskellige dimensioner, de kan bestå af flere forskellige dele, og det kan være usikkert, om og hvordan disse er fæstnet til hinanden. Retningslinjerne for kontrol af mindre monumenters stabilitet kan dog i vidt omfang følges, og grundlæggende skal samme vurderinger foretages for større såvel som for mindre monumenter – men med udvisning af ekstra agtpågivenhed og omtanke ved kontrol, jo større monumentet er.

Er der indikation på, at et monument ikke lever op til kravene for sikre monumenter, skal det meddeles så hurtigt som muligt til gravstedsejer, at monumentet skal kontrolleres og evt. sikres inden 3 måneder samt hvilke regler, der i øvrigt gælder for dette.

Kirkegården kan vælge at lade sit eget personale foretage kontrollen på et privatejet monument og herefter meddele gravstedsejer, hvis monumentet udgør en risiko og dermed skal sikres, samt hvilke regler der i øvrigt gælder for dette. Kirkegården kan også vælge i stedet at tilkalde en stenhugger eller lign. til at foretage sikkerhedskontrollen.

Dato for kontrol, kontrollens resultat samt billede af monumentet noteres i det til enhver tid gældende IT kirkegårdssystem.